

Obecní samosprávy od 90. let do současnosti:

škola demokracie a personální rezervoár
politického systému?

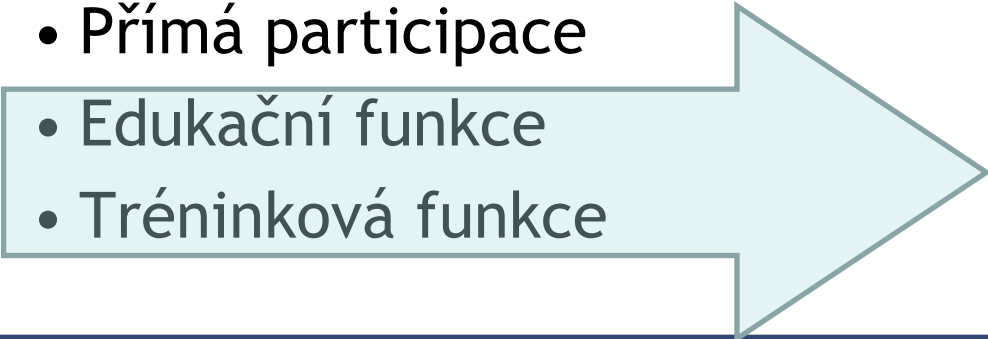
Josef Bernard

24.10.2014

Zdůvodnění existence územní samosprávy

dle Sharpe 1970

- Funkční argument
  - Lokální znalosti
  - Efektivita
- Demokratický argument
  - Omezení moci suveréna
  - Participační příležitosti
    - Přímá participace
    - Edukační funkce
    - Tréninková funkce

Samospráva jako
personální
rezervoár a škola
demokracie

Cíle prezentace

---

1. Prozkoumat rozsah rezervoáru
2. Prozkoumat jeho význam při rekrutaci politiků jiných úrovní systému
  - Celkové personální toky
  - Šance lokálních politiků v procesu rekrutace

Metody

Analýza komplexní databáze kandidátů a držitelů mandátu v komunálních volbách, krajských volbách, volbách do PS.

Období 1994-2013

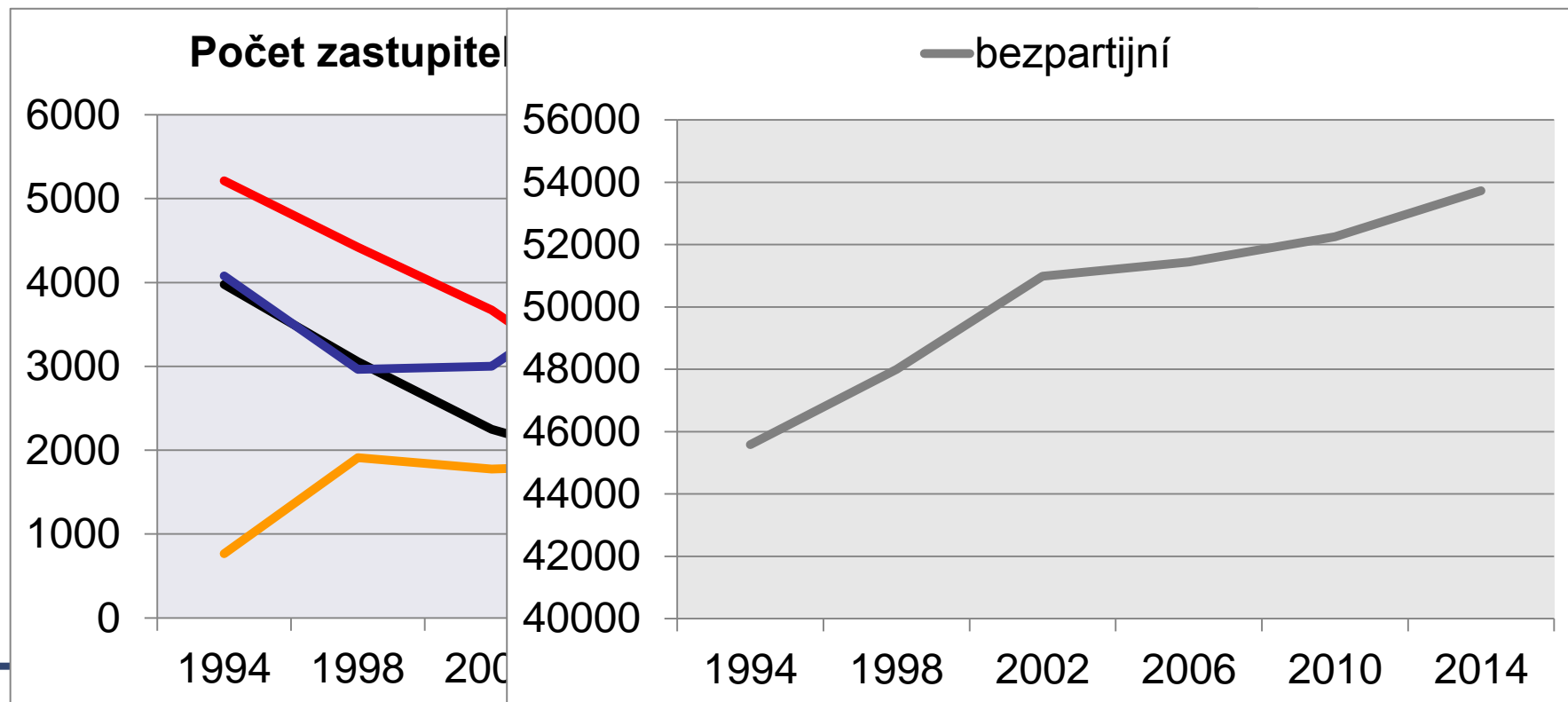
Vývoj územní samosprávy v postkomunistickém období

- září 1990: nový zákon o obcích - oddělení samosprávy a státní správy
- listopad 1990: volby do nových obecních zastupitelstev
- 1990 - 1994: proces fragmentace obcí - vznik cca 2000 nových obcí, zpravidla minimální velikosti
- 2000: volby do zastupitelstev krajů
- 2002: hierarchizace obcí podle množství přenesené působnosti

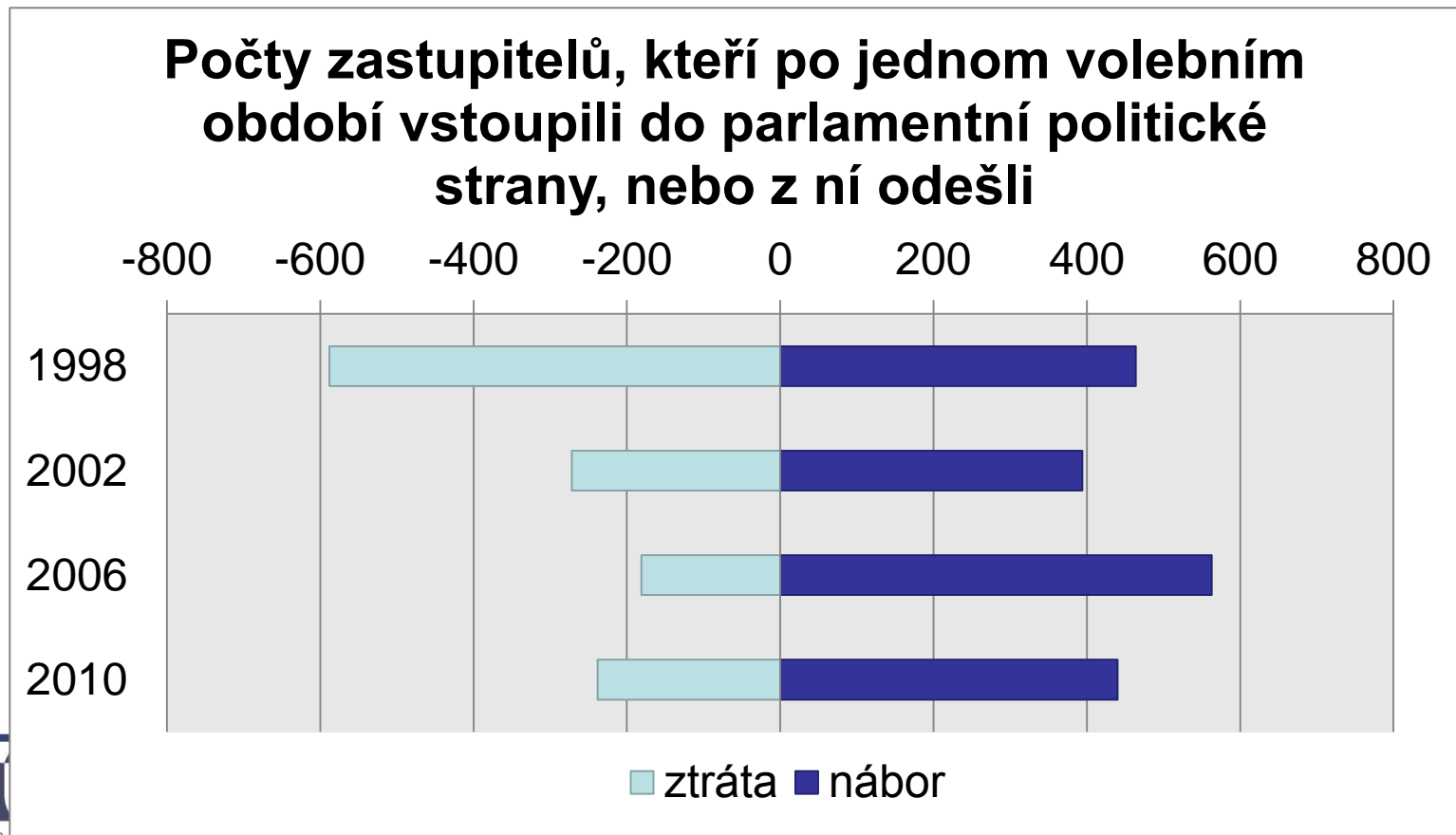
Rozsah rezervoáru

- Počet míst v zastupitelstvech obcí cca 62 000
- Význam parlamentních politických stran setrvale klesá

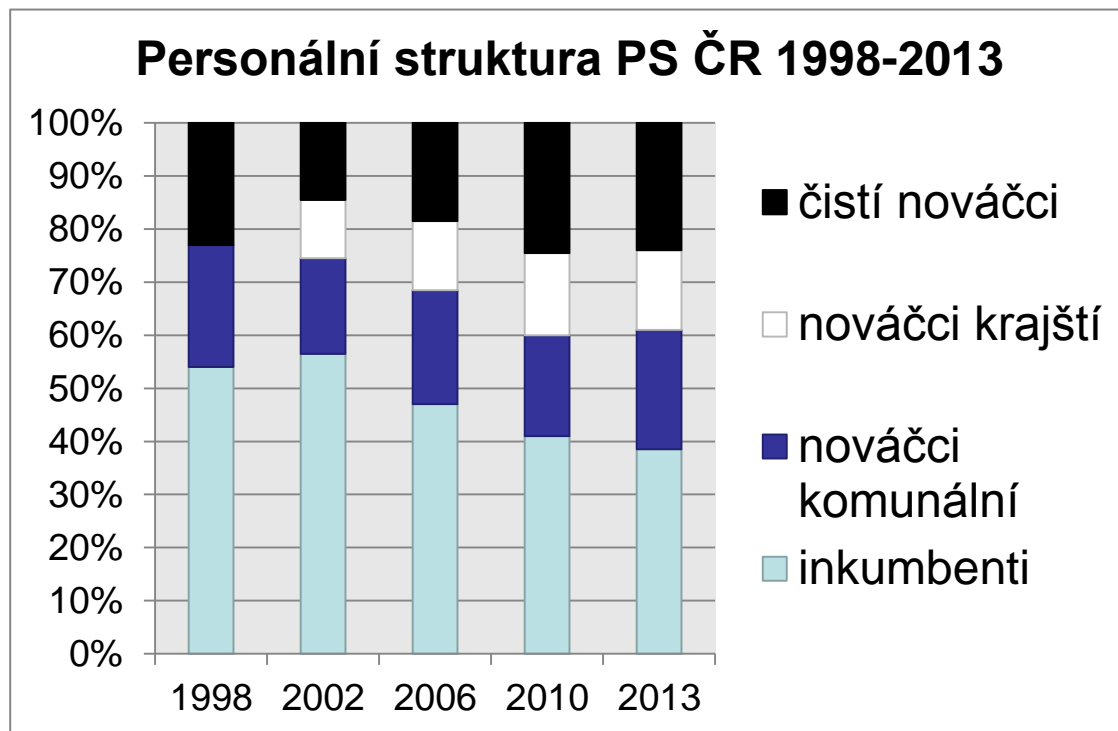
Rozsah rezervoáru

- Je funkce v zastupitelstvu obce cestou do stranické politiky?

Rekrutace zastupitelů obcí do vyšších úrovní politiky

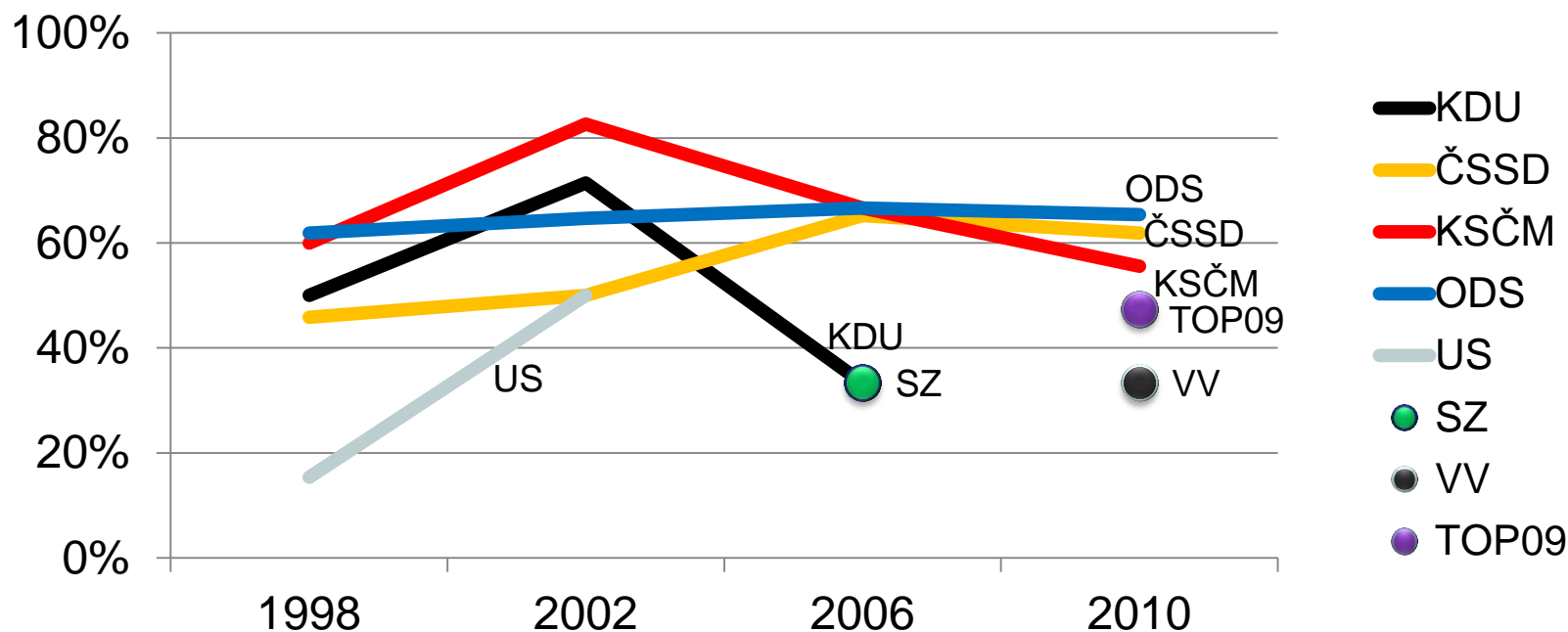
- Jak se vyvíjely personální vazby mezi komunální a krajskou politikou a Poslaneckou sněmovnou?

Rekrutace zastupitelů obcí do vyšších úrovní politiky

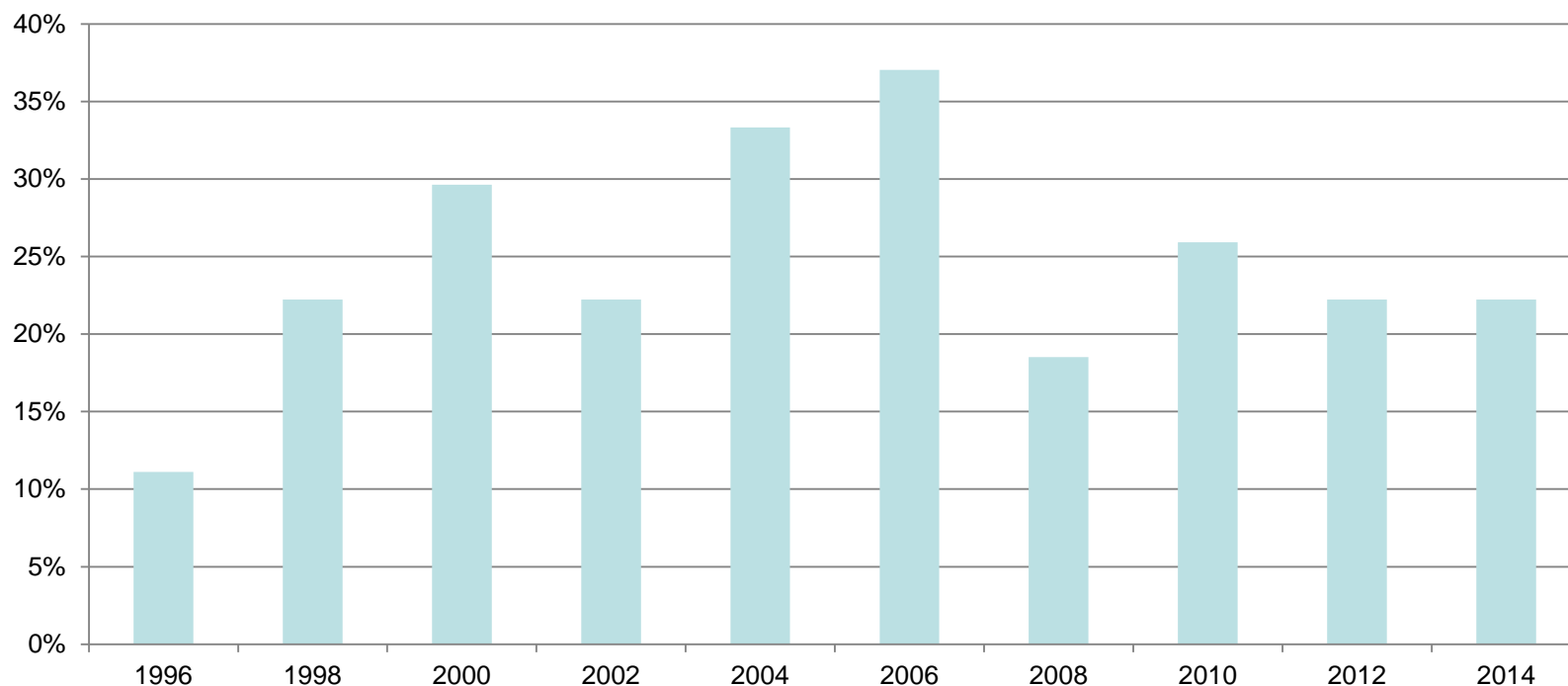
Podíl nováčků v Poslanecké sněmovně se zkušeností z komunální politiky

Rekrutace zastupitelů obcí do vyšších úrovní politiky

- Starostové v Senátu

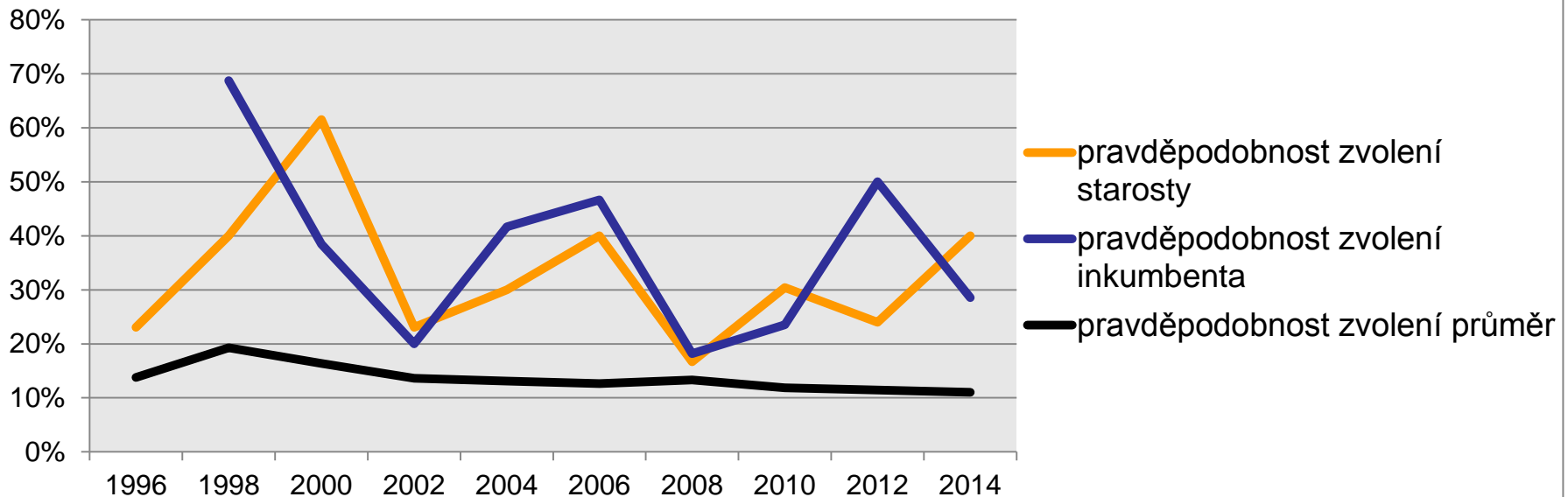
podíl starostů na získaných mandátech v senátních volbách

Zvýhodňuje lokální politická zkušenost při volbách?

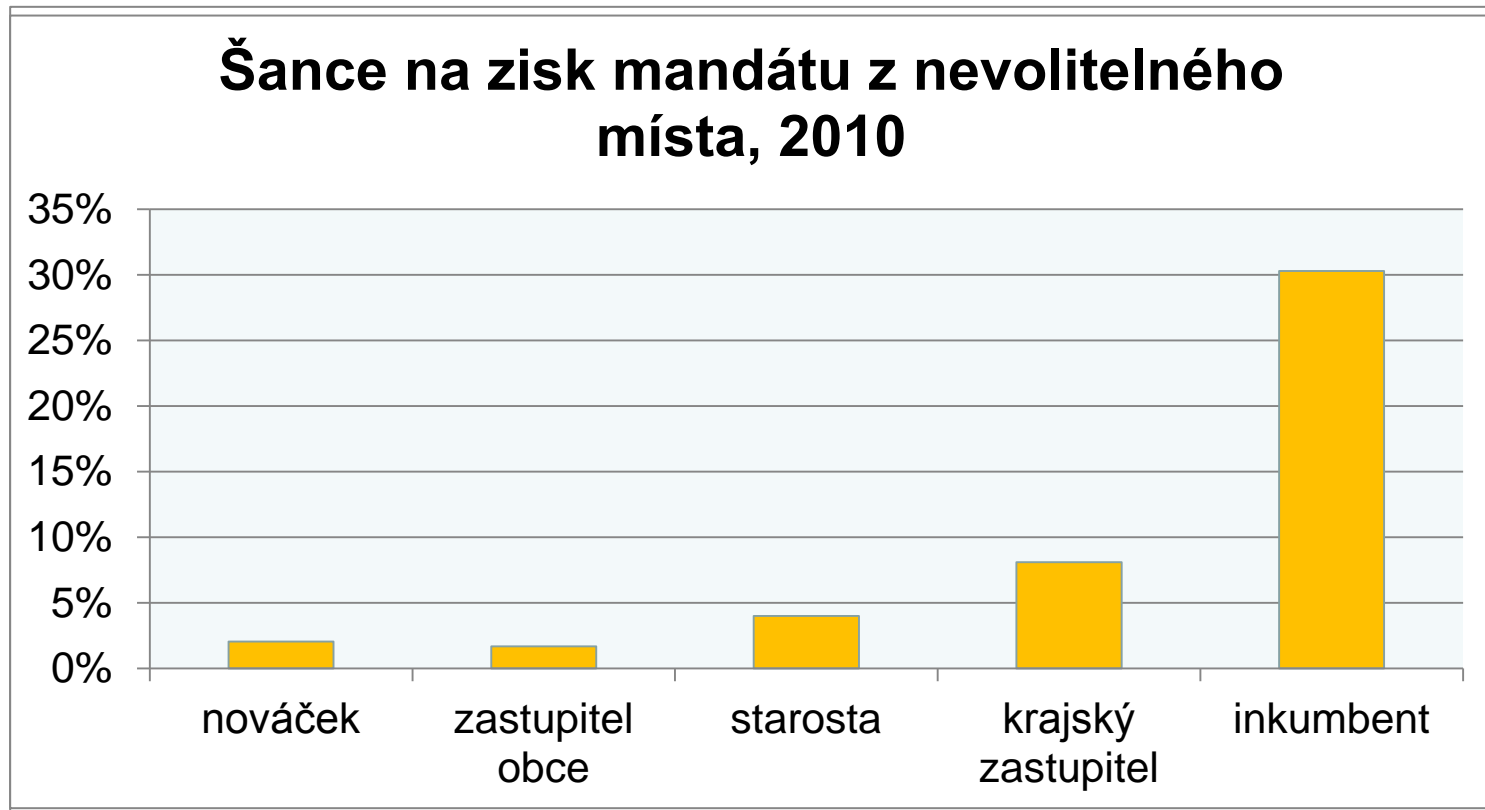
- Volby do Senátu

Pravděpodobnost zvolení inkumbentů a starostů v senátních volbách

Zvýhodňuje lokální politická zkušenost při volbách?

- Volby do Poslanecké sněmovny

Shrnutí a výhled

- Samospráva obcí vytvořila plodnou základnu pro rekrutaci kandidátů do parlamentní politiky, tato základna se nicméně rychle zužuje a potenciál pro její růst je malý.
- Senát a Poslanecká sněmovna mají kvůli odlišnému volebnímu systému odlišné personální vazby s územní samosprávou - v Senátu jsou politici z lokální úrovně zastoupeni častěji, dominují v něm především osoby na exponovaných lokálních pozicích.
- V senátních volbách zažívají starostové zásadní volební zvýhodnění, podobné jako inkumbenti.
- Ve volbách do PS jsou lokální politici zvýhodnění jen slabě, zvýhodnění inkumbentů je naproti tomu masivní.

Shrnutí a výhled

- Postupně klesá personální stabilita Poslanecké sněmovny.
- Význam lokálních politiků v rekručních procesech zůstává dlouhodobě stejný.
- *Do jaké míry vnáší personální propojení s územní samosprávou nová témata a styl do parlamentní politiky?*
- *Do jaké míry přispívá nárůst významu krajské politiky k decentralizaci fungování politických stran?*
- *Jakou roli hraje kumulace mandátů pro členy územních samospráv?*

Děkuji za pozornost

josef.bernard@soc.cas.cz